

GHIMPELE MEU

NU

*NU STRĂINISMULU
S'OLIGARCHIA
NICI SULIMANULU CORUMPETORU*

CI

*CI ROMANISMULU.
DEMOCRATIA
MORAVURI DEMNE D'UNU DEMNU POPORU*

REDACTIA IN PASAGIUL ROMAN Nr. 9.

ARTICULELE NEPUBLICATE SE ARDU.

ABONAMENTELE

NU SE FACU DE CATU P'UNU ANU SEU 6 LUNI.

PENTRU CAPITALA BUCURESCI:

Pe unu anu [52 numere]	lei 24.
Pe sese luni [26 numere]	lei 21
Unu singuru esemplaru	banii 50.
Linia de reclame si insertiuni	lei 2

In Bucuresti, abonamentele nu se facu de catu la administratiunea diarului, pe banii gata.

ADMINISTRATIA IN PASAGIUL ROMAN No. 11.

SCRISORILE NEPLATITE SE REFUSA.

ABONAMENTELE

INCEPU NUMAI CU Nr. 1, 13, 6 si 39.

PENTRU DISTRICTESISTRANETATE:

Pe unu anu [52 numere]	lei 27.
Pe sese luni [26 numere]	lei 14.
Unu singuru esemplaru	banii 55.
Linia de anuieri	banii 30
Pentru streinatate, pe anu (52 numere)	lei 30.

Din districte, abonamentele se tramitu prin mandate postale; din strainetate in numeraru.

RIDENDO DICERE VERUM QUID VETAT ?

Diarulu apare uă dată pe sēptēmană : **DUMINECA**. — Redactor **TOMA I. STOENESCU**.

SUMARIU :

1. — Ghimpele meu, ba ș'ală tatora, de ore ce întepă pe toți, poezie de MOISE.
2. — D'ale dilei. S'a obrăsnicită mojiică cu independența fără chiar să cēră voe de la turciți, de CEA.
3. — Sonetă la Nicea. De ce puma la ea? poezie de MOISE.
4. — Resbelul, timpul turciților la pilafu, de SCĂRMUS.
5. — Uă întrebare făcută fratelui Moise despre arcanul d-lui Scurtescu, poezie de LUCILIUS.
6. — Despre Sora — Lecțiuni — Destulă cioică se ocupă de nopte, de JENICĂ MOISE ȘGABERCEA.
7. — Versuri — Cante-le cine mai pôte, poezie de JENICĂ.
8. — In memoria profesorului de istorie I. Dragomir, bine făcut elevii de-și respectă dascălii, poezie de DEM. CONSTANȚINESCU.
9. — Amicului meu Julius I, Oscar, poezie de DECON.
10. — Eră noua direcție, sughiți la botă rece ca procopselă, de NEAGU.
11. — Orfana dormindă — de ce n'o desceptați? poezie de ION N. VIROȘANU II
12. — Maria Ș. — bine că nu e B., poezie de D. L. ZAMFIRESCU.

GHIMPELE MEU

La noi în țeră, ca nicăirea,
E trebuință de înghimpat;
Amor, virtutea, bunul, plăcerea,
Tôte — oróre! — s'aū profanat!
Sunt multe inimă în nepăsare,
Ce privesc rece acest timp greū
Făr, sē gândescă la corectare :
Spre ei se-ndrēptă Ghimpele meu.

Domnul cutare, ce-a rîs de țeră,
Se crede falnic și prea grozav;
Strigă, înjură cu grea ocară
Pe cel ce i spune prostu'i nărav.
Așa ființe de disprețare
În țera noastră găsesci mereū,
Făr, sē gândescă l'a lor purtare :
Spre ei se-ndrēptă Ghimpele meu.

Cutare june în di și n nopte
Pe bulevarduri își face traiū,
Nu vrea să scia de ori ce șopte;
Spune că n lume e iad și raiū.
Sunt mulți ca dēnsul, fără ndoință,
Ce nu își lasă drumul cel rēu,
Făr, sē gândescă la pocăință :
Spre ei se-ndrēptă Ghimpele meu.

Dómna cochetă într'una cere
Lux, echipage, călătorii;

Vedēnd că soțiu i n'are avere
Și-le procură din strengării... (!!)
Multe ca dēnsa trāesc în lume,
Nevrēnd să și dregă năravul rēu,
Pătāndu virtutea vechilor mume :
Spre ele cate Ghimpele meu.

Cunose un june ce-atāt se crede,
Că nu și mai lasă nasul în josū;
În versuri schiōpe poet se vede,
Savant, de spirit și prea virtos.
Ca acest june suntū multe secte,
Ce cred desceptul de nātārēu,
Făr, sē gândescă l'a lor defecte :
Spre ei se-ndrēptă Ghimpele meu.

Jidanulū cesta ce tot ne sugē
Vinele; care ne mai hrānesc,
Făr, de rușine mai stă să-ndruge,
Criticāndu totul ce, i romānescū.
Dar ca acesta sunt o mulțime,
Streini și Jidovii ce n'jur mereū,
Ridēnd amaric de Romānime :
Spre ei se-ndrēptă Ghimpele meu.

Cutare fuse patriot mare,
Înjurā grōsnic pe trādători,
Dar luă ciolanul și făr, pudōre
Ađi tāmăieză pe-mpilători.
Mulți ca acesta vin să atace
Guvernul d'astāđi, partidul sēu,
Făr, sē gândescă rēulū ce face :
Spre ei se-ndrēptă Ghimpele meu.

Moise.

D'ALE DILEI

Virtutea pe străbunii romānilorū i face să se unescă toți la o laltă de câte ori țerișōra lorū era in pericolū.

Acēstă calitate moștenituo-aū ore strănepoții lor, adică generațiunea actuală ?

Da! astāđi vedemū că toți romāni aū uitatū că suntū roșii, albi, fistichii, pestriți și altele, și toți

la unū locū strigă scāparea țerei, garantarea țerișōrei, Independența ei.

Ce? independența? strigă însă rămășițele fanarioților, noi fructulū suzeranității prea sublimel porti, noi care amū slujitū tōte invasiile, noi care amū priimitū cu capetele pe tipsisie pe tōte locustele streine, noi care amū profitatū de tōte ghelirurile și chilipirurile care le aduce sfinții străini in ruina morală și materială a țerii; noi pentru independența care ne lipsesce de tōte acestea, uă dată cu capulū, mai biue să mōră țera de catū să cadă stāpānirea sf. Sultanū.

Auđi, auđi. Romānia independentă. Romānismul înbracatū cu aureola de raze solare santinela lui Traian de capulū ei, fără jugulū Sultanulū ?

Darā independența, aduce mārimea morală a țerei, gloria ei, moralitate politică, bārbăția și desceptarea Națiunei, cunoștința de sine a cetățenulū, și alte calamități pentru noi, apoi oportunū este? prudentū este? cu cale este? Noi in calamitate și Romānia liberă și Independentă? deschidete pāmēnte de ne inghite... Asta nu se pōte, noi n'au vremū. Să trāiască padișahulū.

O! ce cutezare, ce obrāsniciă. Sāriți toți bașibuzucii, toți jidani, toți robit, toți cei cu capetele pe tipsisie, asvēră-te Guliță-efendi, sbierați, urlați, strigați, nu e oportunū, nu e matur, nu e prudent.

Auđi independența, voi fi desnaturati, voi crescuti in sclavie, voi care ați stāpanitū ați suptū și ați ingenunchiatū acēstă țeră din grația Sultanulū, să fiți voi acumū asficsiați de sōrele independenței? Sāriți! că ne-amū topitū, ne inmortāmū cu padișahulū, dați cu focū, cu apă, cu cafē. A, nu cu cafē, căci este in dauna bașibuzucilorū, in sfārșitū dațivē cu capulū de pietre, piarā totū, darū independența Romāniei să nu se facă.

Iatā înfrățirea partidelorū, ce va eși din tōte astea?

Ce va eși? neinduplecații roșii ridū, adică ridū de îndārjire și respunde cu calmū și respunderi.

Dumneđeulū pārinților noștri va scōte din acēstă criză Romānia liberă și independentă.

Cea.

SONET LA NICEA

Comme à cette fleur la vieillesse
Fera ternir votre beauté.
RONSARD

Flórea ce ađi dimineťă surídea dulce la sóre, —
Ca ři tine când voióșă fericirea íntálnesci, —
Am vęđut'o astă sęrá cum perdu via'í culóre,
Inclinându-se cu jale la șoptirile lumęștí!

Deh! privesece ce'í fu sórtea: veselă ři ríđetőre
Ștręluci câte-va óre la zimbirile ceresci,
Ș'apoi mórtea 'í veni íute; căci e scris pentru o flóre
Ó ři numai sę trăescă în plăceri dumneđeesci.

Nicea, smulsă din sóre, de vreí viaťă'í matinală,
Când amorul se resfăťă în privirea'í virginală
Ca ři fluturul pe flóreá adiată de zephyr,

Crede'mí ruga mea ardinte: folosește de junețe.
Căci cândú va veni în fine uricióșă bătráneťe
Din frumuseťea ta divină va fi numai suvenirú!

Moise.

REBELULU

În fața gravelorú împrejurări cari ne încongióră, nu mai era de esitatú unú momentú. Loculú *Ghimpeleu* era pretutindení unde evenimentele erau d'unú óre-care interesú. Astú-felú ne-am grăbitú a trímite în campanie câte-va escadróne de raportatori de ambele sexe, cu misiunea d'a ne preveni despre tóte combinațiunile politice cari s'arú íntęmpla. Spre a sosi mai curęndú la a lorú destinațiune, ei aú plecatú cu trenulú espresú clasa ántęia, negreșítú; fiindú-că n'avemú obiceiulú d'a cruța nici unú sacrificiú cândú este vorba de salutulú patriei!

Unú serviciú telegraficú cu aer comprimatú amú instalatú în biurourile nóstre, cari cu acęstă ocașiune s'aú marítú într'unú modú considerabilú. Mai multú de câtú atátú, de strașina redacțiunii amú legatú unú balonú captivú; *mai multú*, toți redactorii *Ghimpeleu* vor fi urcați pe rândú în acęstú observatorú; *mai multú*, unú ochianú va fi destinatú a fixa ochiulú observatorilorú asupra tutulorú trupelorú în manevre; **MAIMULTÚ** cu risiculú ori-cărórú sacrificie din parte-ne vomú publica totú ceea-ce ni se va raporta de către isteții nostrii observatori cocoțați în balonulú captivú alú *Ghimpeleu*.

D'ua cam datá privirile lorú aú fost atrase spre partea dręptă a Dunării. Acolo cetele de musulmani desculți dar înarmați, flámândi dérú lacomi d'a mânca chiarú din carne de omú, staú gata a se năpusti ori unde zărescú vre-ua pradă. Acestea suntú de ua-camú datá manevrele lorú.

Este sciutú că comandamentul *en-chef* alú trupelorú de uscatú și de apă după drępta Dunării o are serdarulú-ecrem Abdul-Kerim-pașa, acela către care Marele Vizir ne trimitea să ne închinăm ca să ne vie într'ajutorú cu cetele séle de bași-buzući spre a ne scăpa de muscali. Ce mare fu satisfacțiunea nóstră când în giurul acęstui generalismú zărirămú câți-va d'ai nostri stândú p'ua rogojină cu serdarulú și sorbindú din cafea și din narghilea ca și dęnsulú. Ei bine, locul unora ca Pantazi-bey-Blambec-pașa și Guliță-efendi era în asemenea circumstanțe la Rușciuc; musulmanii sciú mai bine a aprecia meritele unora ca dęnsii, de câtú deputații nostri cari đilele trecute îi luară în zeflema!

Éťă epistola ce priimirămú chiarú în

acęstú momentú dela Pantazi-bey și care numai lasă nici-ua îndoiéla despre rolulú sęu, dincolo de Dunăre.

Domnulú Redactore alú Ghimpeleu.

Am căđutú la Rușciuc ca ua bombă; nici pașa nici ciutacii nu s'adăstaú la visita mea. Abdul-Kerim 'mí-a făcutú călduróse felicitări pentru elocința ce am desvălitú în delulú Mitropoliei đilele trecute cândú cu convenția muscăléscă. D'ua datá cu felicitările séle 'mí-a și încredințatú funcțiunea onorifică de comandant al trupelorú de bași-buzući, pe cari le-ați vęđutú cum debutarú la Cetate, Corabia, Bechet și la ostrovulú din fața Călărașului. Astăđi serdarulú m'a poftitú la prânzulú sęu; amú mâncatú împreună cu doui vechi prieteni dintr'un grandiosú pilafú; favorita serdarului lipsea; ea s'a temutú se vede de privirea mea seducătoare. D'ua cam datá 'mí venise să mé supărú; darú cândú ni se servi cadaifulú, pașa mé bātu pe burtă, și sciú familiaritățile 'mí placú.

Turcuóicele după aici, fără a fi frumóse, prețuescú mai multú de câtú unguóicele, astú-felú suntú fórte încântatú de situațiunea mea. Pe datá ce aparú în haremú, ele începú a'mí trage cu ochiulú; darú pęne în acęstú momentú 'mí-amú păstratú demnitatea mea originală...

Dar gluma se cam îngróșă... orezulú e pe sponciú și serdarulú a datú în cele din urmă unú ordin de đi pe armată d'a se stränge în curele spre a'si mai pune ua stavilă stomahului, căci ghiaurii aú început să ne scie de frică și nu mai îndrăsnescú sę plutescú pe Dunăre cu șlepurí cu gráne.

Dacă potú compta pe bunătatea vóstră, 'mí-ați face ua adevératá îndatorire trimițându-mí câte-va ocale de săpun ordinarú... Serdarulú 'mí-arú fi recunoscătorú cândú 'í-ași da *peșkeș* unú calăpú... ca să se frece pe dinți.

Pantazi-bey.

P. S : Pornisemú scrisórea prin ciutac, când sosi aci și cei-l-alti confrăți: Blambec-pașa și Guliță-efendi, cari ca și mine 'și-aú pusú serviciile lorú, la dispoșițiunea serdarului din Rușciuc.

*

Acestea fiindú câtú pentru astă-đi noutățile ce putemú da de peste Dunăre, felicitămú pe turciții noștri pentru laudabila idee ce-aú avutú d'a trece Dunărea, căci într'adevėrú ađi mai puțin de câtú ori cândú loculú lorú nu mai era între Románi...

Scărmușú.

O ÎNTREBARE

FĂCUTĂ FRATELUI MOISE

DESPRE «ARCANUL MUSEI D-LUI SCURTESCU»

SONETÚ

La m'ascultă frate Moise, amú să'ți facú o întrebare
Mai de uná-đi într'unú „Ghimpe” nisce versuri am cititú:
Unú sonetú făcutú de tine la ua carte și prin care
Đicé că dinsa cu Arcanulú tótá Jalea ți-a răpitú.

Đeú, nu'mí intră în capú cumú draculú cantecele furú 'n stare
Cu Arcanulú... Đe'ú ia spune'mí mai íntęiú, era 'mpletitú
Cu telú Galbenú, sau cu sirmă, ca acela sciú cu care
Prindú hengerii căni pre stradă, sau ce-va mai dichisit?...

Și-așa nu sciú cumú acele cânturi pline de armonie
Aú íntinsú spre tine laba, înarmată cu-unú arcanú.
Sę te 'nhațe ca hengerii pe Arapú ori pe Bălanú...

Đe'ú, cu tótá neșciința, ađi amú mare bucurie
Că-ale cânturi îți răpiră greaua'ți Jale și urgie,
Dându'ți érá consolarea ce-o cătași mult timpú în van!...

Lucilius.

DESPRE SOARE

(O LECȚIE DE COSMOGRAFIA ȚINUTĂ LA LYCEUL ST. SABA)

Nunc est ridendum
(Năuc este cine ride).

Sórele e unú corpú care respăndesce lumină și căldură cândú se ivesce pe cerú. Suntú unele părți unde nu arde sórele de locú, pe cândú într'alte părți respăndesce atáta căldură și lumină în câtú *cóce materiile* cu care se află în contactú directú; astu-felú se *cocú la sóre* și unele flori... care se numescú *Florile Sóreleu*. Aceste flori aú nisce seminte bune de mâncatú, plăcute mai cu sémă co-piilorú, care absentéză de la scólă și se duc de le furá, cumú mí s'a íntęmplatú și mie sęptęmána trecutá. V'amú mai spusú, Dragii mei, că scóla e biserică: cine nu vine la scólă, nu vine nici la biserică. Darú nici la Biserică nu mai merge acúși lumea ca în vremea de demultú cândú se respecta lucrurile sfinte, de acea mititelulú domnu Christosú s'a pogorát și s'a înălțatú la *cerú*...

Apropo, vorbindú de cerú mi-amú adusú aminte că noi mai avemú ađi de vorbitú despre *Sóre*, care se află pe cerú. Ei bine, *dacă-dacă* Sórele se află pe cerú, de ce, de ce respăndesce mai multá căldură vara de câtú érna... ba nu: érna de câtú vara... ori nu: vara mai multá... a?... de multe ori, s'a íntęmplatú câte-o érnă așa de *bătăiosă* că ínghęťă și oulú de subú cloșcă, vorba Románului. Románii o nemereșce bine câte-odatá... cu proverbele lorú.

Sę venimú la *obiectulú* lecțiunei nóstre. Vedeți dragii mei, obiectú sę đice la multe lucruri; ílú găsimú chiarú și în Gramatică. Cândú eramú copilú mé munciamú multú să cautú obiectulú propoziți-unilorú care mi-le pune profesorulú și fiind-că nu ílú gáseamú, m'amú lăsatú de sciința limbilorú și m'amú apucatú de Matematici; cu tóte că și în matematici e *muncă jídovescă* vorba Turculú, darú suntú positive. Doué și cu doué că facú patru e un principiu neschimbatú, pe cândú în Gramatică aceeași vorbă s. ex. nevastă: unú đicú că vine dela *ne-vestală*, earú Ilie spune că vine de la *ne-fastă*, fiindú-că nevasta ți-e piađă rea.

Vorbeamú despre Sóre. Sę vedemú ce *plimbări* face elú pe boltá cerescă, după cumú đice *Newton I*, care a fostú papá la Roma înainte de reformarea calendarului. Domnilorú, Sórele răsare la răsáritú și merge, merge, haídea, haídea... până intră pe subú josulú pământului, apuinđ la apusú; pe urmă sę urcă, sę urcă, haídea, haídea... până se suie iar în susul pământului răsáritú la răsáritú. În timpulú acesta și pământulú merge, și acęsta se probéză, căci cândú suntemú în drumulú de ferú, ni se pare că pomii și casele ce le vedemú se mișcă. Drumurile de ferú dândune astá probă ne aduce aminte și de *Galileu*, căruia *demonii afurisiți* îi rupea câte un deget, câte-un deget, și el tot đicea că pământulú sę ínvėrtesce.

Distanța Sóreleu nu o putem exact măsura cu lanțul, căci se *incalecá belciugele*; asemenea nici cu *momáele*, căci n'are cine se le pue în S're; rămáne dar să o măsurám cu *Lunetta*. *Lunetta* e o sticlă pusă pe un *tripie* și când ne uitám p'ín ea vedem lucrurile întóarse cu susulú în josú și cu josulú în sus. Ast-fel se constată că: *Distanța de la pământ pęnă la sóre e aproximativ euală cu cea de la sóre pínă la pământ.*

Intunecimele sau *Eclipsele* provin din cauza unorú dobitoce pyrrhophage care mánancá Sórele. Cu *Lunetta* nóstră, dacă n'arú fi stricatá, amú putea sę le ađimú cândú ronțae foculú. Darú mé veți întreba: dacă aceste dobitoce mánancá Sórele, cum rămáne Sórele pe loc. Asupra acęstei cestiuni amú cugetat și eu multú și íată părerea mea se vede că aste animale aú doué deschideri: p'o parte mánancá foculú din sóre și pe cea l'altá ílú pune la locú.

Petele Sóreleu nu voescú a vi le mai descri, căci eu sunt unul din aceia care *nu cat pete în sóre*; pentru mine și roșii și albú e tot una. — Viťă de boer, tot viťă de boer măcar să fiá încins cu papurá!. Nu voiú să cadadicescúlmé, nici la unul, nici la altul.

(Să faceți bine să ínvăťați lecția, că să'mí dați cu cenușia în ochiú și sę fiú al dracului dacă voiú mai trece. Nu mai merge săo viá tatáto, dacă te faci bătăios, mă fac și eu bătăios și te ții până ți-o putređi ósele pe bęcile scólei).

Stenografiat de Jenică Moise Sgabercea.

VERSURI

PE ALBUMUL UNEI IUBITE

P'astă albă fôia versurile mele
Așu voi s'atragă desu privirea ta;
Căci, pôte vr'odată, vei găsi în ele:
Cine și le scrise nu te va uita.

* * *

PE ALBUMUL UNEI POCITE

Îți scriu aste versuri cu mare disprețu,
Ca se pui pe ele celū mai mare prețu;
Așu voi s'atragă desu privirea ta
Ca se poți, pocito, a mă mai uita.

* * *

PE ALBUMUL UNEI BABE COCHETE

Dacă mai ții încă la amoru cu focu
Și te crezi în stare a nșela netoți
Ăm să scriu, în versuri că ești un batocū
Ca, cu mare scârbă să te uite toți.

Jenică.

IN MEMORIA

PROFESORULUI DE ISTORIA I. DRAGOMIR

Ca unū nuorū ce învelesce
In azurulū instelatū
Câte-o astra ce lucedce
Cu unū luciū înfocatū;
Ca uă flôre asvârlitā
Pre alū morței negru patū
De furtuna cea cumplitā
In vârtejulu ei turbatū;

Cruda môrte, cu-a ei côsă,
Ne-a ascunsū într'unū mormintū,
Într'uă boltă 'ntunecôsă,
Pre uă stea după pământū!
Dragomirū!... o nume dulce
Nu mai sună a sburatū!
Cătră cerū acumū se duce
Cu honorū încununatū

Norulū morței preste sine
Vêlulū negru și-a întinsū,
Ca pre-uă stea cu vii lumine
Intunereculū l'a stinsū!
A tea voce încă sună
Și suna-va până 'n veci,
Venitorulū te 'ncunună
Și 'n eternū măritū să treci.

In Viêtă monuminte
Ai lăsatū prin zelulū tēu,
Și cu rađe'ți multū sfinte
Fuși trimesū de Dumneđeū.
Ai muritū!... dar' alū tēu nume
Va trăi în veci prin noi
Vocea nōstră êlū va spune
Generațiilorū nuoi.

Ai muritū!... dēr'a tea viêtă.
Impletitā tetū cu flori,
Ca uă dulce diminētă
Plinā de cereșci odorū;
Ale nōstre ânimi June
Cu balsame le-ai umplutū,
Ca miracolū te vomū spune
Mândră stea ce te-amū perdutū!...

1876.

Dem. Constandinescu.

AMICULUI JULIUS J. OSCAR

Amice, astă lume e chaosulū în care
Plutesce-o-fericire și o crudă disperare:
Ici veđi pe opulentulū în aur răsfatatū
Și dincôce sermanulū cu spinū încununatū
Ici veđi ciocoulū putredū cu mâna sângeratā
Cu palidā-i figurā la sceptru 'n veci plecatā
Și dincôce veđi în lanțuri și 'n umedā-'nchisôre
Unū sufletū care plânge a țērri sfâșiare.
Ici veđi o copilă plapândā ca unū crinū
C'unū sinū care respirā totū farmeculū divinū
Iși dā a ei onôre pe aurulū luciosū
Veđi vâduva bacantā cumū danțā fiorosū
În brațele urgiei și 'n cupele spumunde
Plăcere desfrānatā. și môrte 'n sinū ascunde
Ea trage după sine o ceată rățăcitā
Sē guste ambrosia pe buđā-i otrăvitā
Unū chaosū este lumea unū purgatorū amarū
În care își dîmbesce alū veseliei farū
Ș'apoi tabloulū pierē... și Iuda crima își simte
Ăsvârle în templu banii și môrtea 'i e 'naintē.
Unū sceptru de o palmā amenințā popôre
Uă spađă face riuri de sânge curgătôre
Și o ambițiune a Mesalinei ôrbe
Viața omenirei și fericirea sôrbe
Amice, omenirea cândū astū-felū a ajunsū
De ce e demnā ôre!... de canturū saū de plânsū?...

Decon.

ÉR NOUA DIRECTIONE

Acastă direcție, pe care a făcut-o cunoscută țerei condeul mester al d-lui Hăjdău în momentele sêle de perđutū și musa glumetă a poetului Zamfirescu, a început a scoate côrne și în București. *Timpul* este organulū prin care caută a se implanta și în pământulū primei capitale a țerei.

Timpul este unū diaru politicū dērū este și o codiță a nouei direcții din Iași, a Convorbirilor literare. În foia acestui organū de publicitate, unū soldatū alū acestei direcții începe literatura d-lorū obicinuită și predilectă: critică. Prea bine, cândū cine-va nu pôte produce ceva frumosū, mai bine să critice; lucru și mai comodū de făcutū, mai cu sēmă pentru capetele sterpe.

Dērū critica pe lingă pricepere, trebeu să fie și drēptă și binevoitôre așa ca să folosescă aceluia care se dă la munca scrisulū, aceluia care are voința de a produce. Acăsta însă arū fi unū lucru prea simplu și prea onestū și nu intră în vederile complicate ale acestei sapiente direcții: scopulū ei este de a insulta pe toți scriitorii cari nu facū parte din tagma ei și de a tāmăia numai pe cei ce suntū inrolați sub pestrițulū ei stēgū. Arū dori ca să smulgă condeulū din mâna aceluia care se 'i-ai făcutū închinăciune și nu s'a înrolatū între uenicii ei, să rămână singurā stăpână pe câmpia literarā a țerei și să aibă monopolulū de a scrie: arma ei este risulū cu ori-ce prețū și insulta.

Consecuență acestorū principii, în gazeta susū disă vedem un foiletonū în care 'și dă diferite păreri asupra mișcării teatrale din ultimii ani și 'i dă în trecetū o injurăturā d-lui V. A. Urechia. D. Scurtescu, fără voia direcției a tipăritū unū volum de poezii; fiind-că nici d-lui nu e din rândurile aceluia de la Borta-Rece este înhățatū și atacatū de unū nu mai scimū de a cătea mână, criticū de alū convorbirilor, criticū spiritualū și teribilū în intenție.

Vorbindū de teatru și făcendū pe cupletistulū Ionescu, aci artistū și aci ne-artistū, după cumū jôcă sēu nu lucrări de ale d-lui Pantazi-Ghica pe cari criticulū asemenea e forte supăratū dice, între altele că: d. Urechia cu d. Pascali reprezintă curențulū franțuzescū și d. Millo cu d. Alexandri curențulū românescū, apoi 'și cere ertare că pune alătura pe Ureche cu Alexandri.

Negreșitū este liberū a'și da ori și cine părerea în acestū secol alū libertății și alū luminei, dērū rămâne cine-va uimitū de deșteptăciunea și de pătrunderea bietulū criticū care vede lucrurile cumū nu suntū. — D. Ureche care are o limbă forte românescă prin cuvintele și întocmirea fraselorū sêle; care face piese istorice prin care ne învieză pe eroii trecutului nostru și, ne vorbește de iubirea de patrie și de tôte sentimentele cele mari, d. Urechia reprezintă curențulū celū rēu pe scena nōstră, curențulū franțuzescū dimpreună cu d. Pascali care are asemenea curențulū de a fi multū mai activū de câtū d. Millo și de a'și schimba, spre satisfacția publiculū, mereū repertoriulū, repertoriū care este bogatū de unū însemnatū numărū de piese românescū și din piesele franțuzescū a luatū totū ce este mai frumosū și mai nuoi, totū ce a dobânditū aprobarea publiculū inteligentū din Francia — Eri d. Millo reprezintă curențulū românescū pentru-că, de ani nenumărați, jôcă mereū și numai și numai vr'o patru canteonete ale poetului Alexandri, vr'o două localități franțuzescū prelucrate de chiarū d-lui, pentru-că a tradusū pe Viconte de Latorier în care duce: «pe d. Baron la închisore, la prisoi» și pentru că a adusū pe scena românescă piesele Corabia Salamandra, Hapurile Draculū și Rosa Magică, piese grođavū de românescū, pline de frumuseți înalte și... cu acăsta închee prea mărginitulū sēu repertoriū

Ei bine să'și dea cine-va părerea, darū cândū 'și-o dă în public s'o facă cu mai multă chibzuință și cunoscință de lucru. DD. Pascali și Millo amēnduoi jôcă și piese românescū și piese franțuzescū; deosebirea între domniele lorū e că d. Millo caută să facă pe lume să riđă și atāta totū pe cândū d. Pascali cu activitatea 'i îndecită și cu vederi mai nalte, caută să o atragă și să o impresioneze cu piese variate și frumoșe. Dēcă curențulū franțuzescū 'lū vede d. criticū în limba greșită a traducțiilor d. Pascali, a ceeași limbă ba în ā și mai ciudată, se găsesc și în puținele traducții ale d. lui Millo. Recunoscemū că în d. Pascali se vede unū traducetôrū grăbitū și na îndestulū de cunoscetôrū alū întocmirei fraselorū românescū, dērū alătura cu adversarulū sēu are scuza și meritulū activității și ținte sēle

Cumū dērū și în ce Pascali este curențulū franțuzescū, ér Millo curențulū românescū.

Așa este părerea criticulū, să'lū lăsămū cu ea. Ceea-ce este însă forte neplăcutū în scrierea sa, este mai cu sēmă tenacitatea tristă a acestorū omnei din nefasta direcție, direcție care a pățitū atātea rușini și a dobândit atātea lecții, tenacitatea de a fi mereū prea îndrăzneți, rēi, nedrepti, de a nu respecta n'imoa ce nu este dintre ai lo 'și de a insulta pe cei-l-alți. Combateți domnilorū din Direcția și criticați, însă cu onestitate și bunā voință și nu puneți nimicuri ca d'alde d. critic din *Timpul* să se agațe cu vreme și fără vreme, cu dreptū și cu nedrept și să insulte pe unū Ureche, pe brilantulū conferențierū care acumū căți-va ani umplea Sala Ateneulū de publicū ca nimenea altulū, pe Ureche autorulū a nenumărate serieri dintre care nu pomenimū aci de câtū pe Oda la Elisa și Vorniculū Bucioiū, cu cari nimicū dintre ale vōstre nu se pôte compara și cari singure sunt destule de a pune pe Ureche printre primii nostri scriitorū.

Este bine să se observe omeniū unū pe alți, să se critice, căci fie-care greșimū și numai astū-felū putemū să ajungemū la o mai mare perfecțiune, dērū nu a se critica cumū o face criticulū nostru cu Domnu Scurtescu! Iū atacă cu o vehemență și cu o voință de a l' batjocori nedemnā de cartea acestuia: Negreșitū că și dumnēlū ca toți are greșeli, noi cei d'antēiū i le recunoscemū; dēr greșelile se arată într'unū modū cuviinciosū și liniștitū, mai cu sēmă când alătura cu ele suntū și calități prețioșe de care e plinū volumulū Domnului Scurtescu, calități pe care onestulū criticū, conform principiilor direcției, nu le vede, ceia-ce probēlā că nu vorbește unū criticū ci unū invidiosū Vinovatū e domnu Scurtescu că are deja unū nume cunoscutū și apreciatū pe când bietulū criticū cu tōtā casna ce 'și dā nu pôte ajunge ca să fie și elū, nu iubitū, dērū nici priceputū în ciudatele sale producții

În locū de a ne arēta ce are autorulū în destina de bunū și de rēu, i negă ori-ce bunurū și totū din cartea sa erēu, ceia-ce nu 'lū împiedică la sfârșitū, după ce 'și-a liniștitū bôla care 'i rodea sufletulū, de a recunoșce că Domnu Scurtescu are și lucruri serioșe. Apoi se mai vede în critica sa unū spiritū forte curiosū, lăsând să 'i scāpe printre rēnduri: o mărturisire care ne-a umplutū de tristețā. Spune că poeziile d. Scurtescu părăndū a începe bine când să 'și ia sborulū, îndată cade; ca în visū când ni se pare că sburāmū și d'o-datā ne tređim căduți în baltă. Negreșit la multū li se întâmplā să se viseze sburândū, dar să se tređescă căduți în baltă, asta nu s'a mai audītū; pôte că numai criticulū seiu ceva, i se întâmpā nenorociri de acestea și crede că toți omeniū suntū ca d-sa.

Nu. Ia d. critic Haremul și desaproabā strașnic introducția acelei poeme, introducție neimputabilă, care începe cu o glumă plină de haz și idei, glumă ingenioșă prin care ne transportă pe nesimțite și într'un modū forte plăcutū într'o poezie plină de căldură. Nu 'i place domnului critic contrastele, dumnēlū 'i place ca o scriere să fie montonā și plină de absurdități obscure (dise însă cu serioșitate; așa 'i dictēză estetica nouei direcții). I se pare curios apoi ca poetulū Scurtescu să se inspire de subiecte ca Bivolariū, Herțegovina, I. C. Fundescu și apoi totū dumnēlū recunoșce că Omer s'a inspiratū de broșce.

Adevērulū este, că poetul se pote inspira de ori și ce și pôte găsi ori când miđlocē de a'și revērsa comôrā'i de imagini și de idei, dēr ērāși într'adevērū arū fi fostū prea curiosū dēcă d. Scurtescu s'ar fi pututū inspira de domnu Ioan Slavici, autorul criticulū în vorbă, autorū care se recunoșce cu siguranță dupe stilu 'i

greoiū și după spiritulū căsūtū ce doresce a'lū face, dupe cum se cunoscu unele animale dupe odôrea ce o lasă pe unde trecū.

Este curios și te face totū d'o datā să riđi cum acei cari nu suntū în stare a lega o singurā frasă într'un chip creștinescū, într'un modū frumosū și lămuritū acei cari dā mai multū la ridicolū, suntū rēi și netoleranți cândū au câte unū condeū în mână, probā acei d. Ion Slavici care 'și revērsașerile sēle în *Timpul*. Scim că este dulce sufletelorū micū de a sfâșia pe alți, după cum ne-o spune Alfred de Musset în următorele versuri:

Ah Dupont, qu'il est doux de tout déprécier!
Pour un esprit mort-né, convaincu d'impuissance,
Qu'il est doux d'être un sot et d'en tirer vengeance!
A quelque vrai succès lorsqu'on vient d'assister,
Qu'il est doux de rentrer et de se débouter,
Et de dépecer l'homme et de salir sa gloire
Et de pouvoir sur lui vider une écritoire,
Et d'avoir quelque part un journal inconnu
Où l'on puisse à plaisir nier ce qu'on a vu!

Așa este, dēr nu prea e onest lucru.

Seriserām aceste repeđi rēnduri cuprinși de indignare vēđendū pe unū criticū ca domnu Slavici tratândū cu așa ușurință și rēutate pe unū Urechia cum și pe talentatulū Scurtescu care, din contra meritā incuragării și laude. Le seriserām ca să atragemū atenția omeniilor de bine asupra pecinginei de la Iași care se întinde și în București și ca să mai esprimāmū dorința ca unū Hăjdău ca pena sea dibace să le mai deschidă ochii, ca unū Zamfirescu să ne mai facă a petrece în socotēla d-lorū, căci lecțiile primite le-ai uitatū și nu s'au vindecatū încă de bôla scurței vederi și a turbăreii, și mușcă mereū fără băgare de sēmă și ori de pe unde pôte

D-lorū de la Direcție, admirați-vē câtū poftiți unii pe alți. Cine serie mai obscurū și mai incurcatū la d-vōstrā acela e mai mare și mai mesterū. Idei multe vē trebuescū, dērū fie acele idei încurcate, potrivescă-se acele idei sēu nu cu subiectulū, fie ele bine sēu rēu exprimate, nu face nimicū, așa serie unii filosofi germani și suntū mari, multā lume rămâne cu gura căscată, se pune pe gânduri și la urma urmelorū crede că descoperi ceva profundū. E o scamatorie forte comodā pe care o întrebuintēlā mai cu sēmă dd. Eminescu, Slavici, Bodnărescu și alte celebrități din direcție. Trântescū la zăpăceli, trântescū la idei vagi, idei ce trecū prin capulū mai fie-cărui omū în momentele de odihnā dupe masă, le trântesc cum le vine fără a le medita îndestulū, fără a căta de se potrivește una cu alta, fără a'și mai bate capulū cum să le exprime, și când a însumatū o cantitate ôre-care de aparențe de idei, noi direcționisti 'i roclamā că a conceputū ceva mare deși Boileau, pe care 'lū cunoscu și d-lor dice:

„Ce que l'on conçoit bien s'énonce clairement“.

Dērū în fine nu face nimicū, consolați-vē că dēcă scrieți uritū aveți celū puținū idei consolați-vē și vē admirați și vē proclamați cum vē place în familie, însă, cândū scrieți în publicū, învêțați-vē a respecta și pe cei ce nu facū parte din tagma vōstrā, dēcă doriți a fi și voi respectați la rēndulū vōstru, aveți, dēcă nu onestitate și bunā-voință, celū puținū fineța de a proba din cândū în cândū și din scrierile altora, de a critica cu simplitate, fără de a totū injuria, ca să dică lumea nōstrā blajină, „sărăcii, nu suntū așa de rēi pe câtū se dicea“ căci altmintrelea, pe lângă că a petrecutū societatea românescă în socotēla vōstrā, atāta timpū, veți ajunge să fiți arētați cu degetulū pe drumū.

Ne totū impuniați capulū cu estetica, suntemū convinși că 'ți fi citit'o, dēr, pe lingă că vē rezervati dreptulū de a nu o aplica ni cī odata în scrierile vōstre — destulū că o sciti — nu s'arū putea ca ea să vē descepte celū puținū bunulū simțū omenescū? — Bine ar fi, căci altmintrelea vē deochiați de totū.

Neagu.

ORPHANA DORMIND

Tu dormi; și cine știe în ce sphere divine
Ai tēi pași rătăcescū!
Căci sinulū tēu departe d'a revērsa suspine,
Imbatā alū meū sufletū d'amorū Dumneđeescū!

Frumosă e a ta frunte! gurița ta o flôre,
Iarū pērulū tēu de firū:
Cădendū în unde d'aurū pe sinuți de ninsore,
Destēpt 'n alū meū sufletū unū dulce suvenirū
O dăca suferința ce fruntea-mi impresorā
N'ar nașce un suspinū.

Te'asī conșempla perpetuū formândum-i comorā
De suvenirū eterne. din āstū tablou d'livinū!
Da rū! nu cunoscu durerea ce-amarnicū te 'nfiorā,
Cândū tu reântlinești

Aceste scumpe locuri în care odinorā
Veneai se pumești fructulū iubirei părintești

Dormi, dar copilā dulce, răpitā în spheri divine
D'alū viselorū mister
Și cândū reântlinești căminulū de suspine,
Consolate căci totulū, aci e efemerū!

București, 3 Martie 1876.

Ion. N. Vieroșanu.

MARIEI S.....

În cuiū candela rde, și palid luminēsă
Figura înegritā a sântului Mina
— În leagān de mătase copila dormitēdā
Și lângă dānsa mama unū cântecū îngina...

— Sclipescū mi de stelute pe bolta 'ntunecatā...
La ele gânditôre se uitā mama linū
Și vede 'n departere o stea ce pareā — catā
La leagānul Mariei... — E stēoa de destinū

Din somnū însă copila a tresăritū, suspinā...
Se scolā mama 'ndată, și o cruce 'a făcutū...
Copila iar adôrme, și mama fruntea 'nclinā
Privindū iarāși spre ceruri... dar steaua a trecutū...
1877, Aprilie. D. L. Zamfirescu.

BIBLIOGRAFIE

LIMBAGIULU FLORILORU

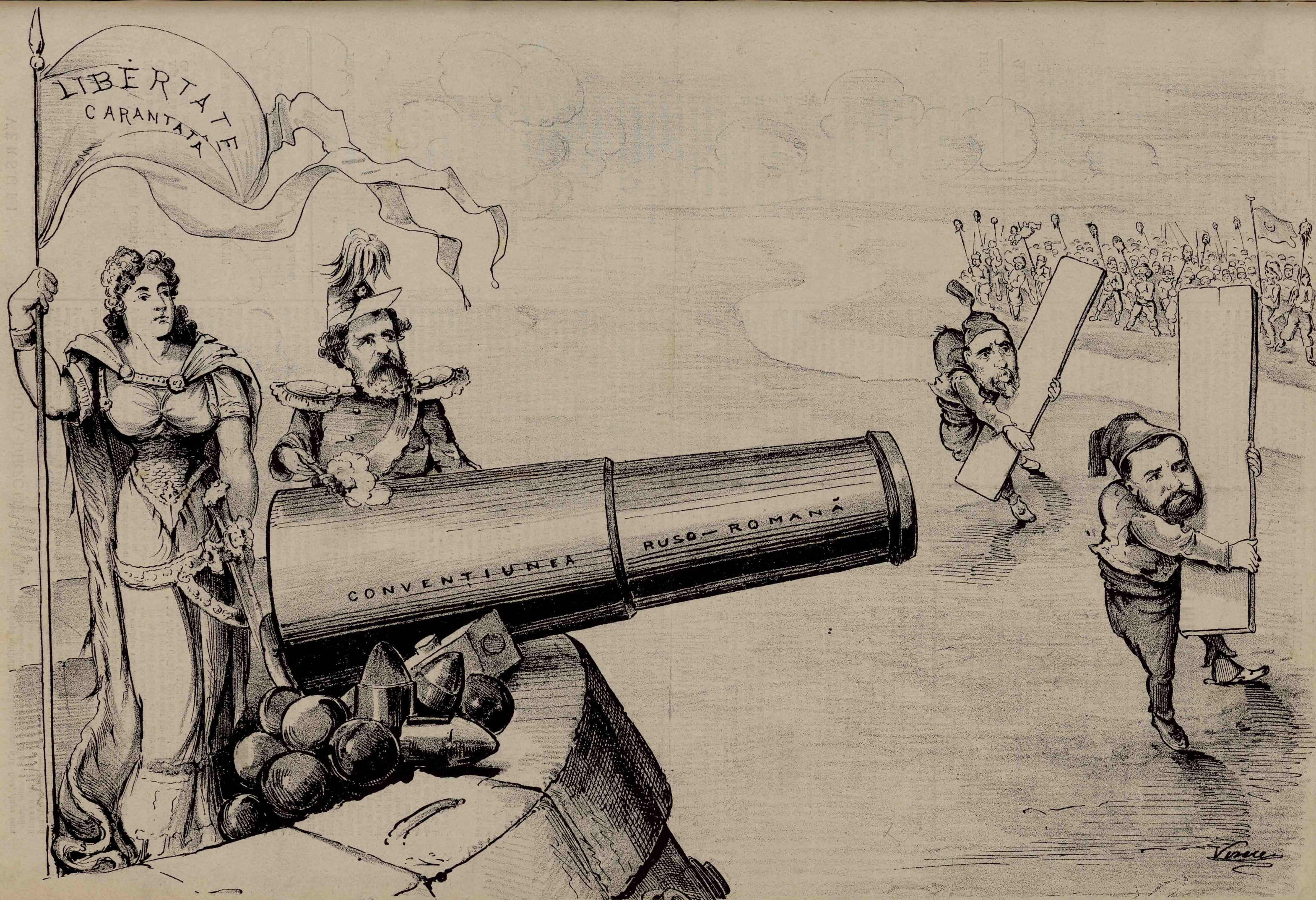
ELABORATA DE

D-na VETURIA M. FLORENTIU

PRECEDATĂ DE PORTRETUL ȘI BIOGRAFIA AUTOREI.

EDITUNEA A II

Revēdută și adăogită de D-na PARASCHIVA. M. FLORENTIU, succesorā autôrei.
Prețulū unū esemlarū 3 ei noi.

Dorința Ghimpelui față cu dorința turciților.